

POWIATOWY URZĄD PRACY W SOKOŁOWIE PODLASKIM
ul. Oleksiaka Wichury 3 , 08-300 Sokółów Podlaski

tel.: 025 787 22 04, 025 781 71 30

fax.: 025 781 71 49

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI URZĘDU ZA 2010 ROK

Wstęp

Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim za najważniejszy cel swojego działania określa szeroko rozumianą promocję zatrudnienia oraz zwiększanie aktywności zawodowej osób bezrobotnych. Jednocześnie niezwykle istotne jest kształtowanie otwartego i przyjaznego rynku pracy w powiecie sokołowskim dla wszystkich jego uczestników zarówno osób bezrobotnych, pracodawców, instytucji rynku pracy i partnerów społecznych. Podmiotom tym staramy się udzielać wszelkich niezbędnych informacji oraz pomagać w realizacji wyznaczonych celów.

Dla wzmocnienia instytucjonalnej obsługi klientów służb zatrudnienia systematycznie podnosimy jakość realizowanych przez nas działań. Służy temu podwyższanie kwalifikacji zawodowych pracowników urzędu oraz wprowadzanie nowych rozwiązań organizacyjnych.

1. Organizacja i funkcjonowanie Urzędu

W dniu 15 grudnia 2009 r. uchwałą Nr 148/2009 Zarządu Powiatu w Sokołowie Podlaskim uchwalony został nowy Regulamin Organizacyjny Powiatowego Urzędu Pracy w Sokołowie Podlaskim. Zgodnie z nowym Regulaminem od 1 stycznia 2010 r. w Urzędzie utworzone zostało **Centrum Aktywizacji Zawodowej (CAZ)**.

Jest to wyodrębniona komórka organizacyjna odpowiedzialna za realizację zadań w zakresie **usług rynku pracy** (tj. pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy, organizacji szkoleń) oraz **instrumentów rynku pracy** realizowanych dotychczas przez Referat Instrumentów Rynku Pracy, Poradnictwa i Pośrednictwa. Celem zmian było większe ukierunkowanie działań PUP na realizację podstawowych usług rynku pracy oraz wzmocnienie działań aktywizujących nad działaniami pasywnymi. Wyodrębnienie CAZ umożliwiło pracownikom zwiększenie koncentracji na potrzeby klientów oraz zdecydowanie ułatwiło podejmowanie bardziej zindywidualizowanych działań aktywizujących w stosunku do poszczególnych osób.

Urząd realizuje zadania określone w *ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2008 r. Nr 69 poz. 415 z późn. zm.)* w oparciu o „Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy na lata 2009 – 2013”, który został zatwierdzony 28 czerwca 2009 r. uchwałą Nr XXI/217/2009 Rady Powiatu w Sokołowie Podlaskim.

Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim na realizację utworzenia CAZ dysponował środkami w wysokości **150.000,00 PLN**, z czego **120.000,00 PLN** – środki rezerwy Funduszu Pracy; **30.000,00 PLN** – wkład własny.

Plan wydatków przedstawiał się następująco: **81.478,80 PLN** – środki na prace remontowo-budowlane; **67.621,20 PLN** – środki na wyposażenie CAZ; **900,00 PLN** – środki na promocję.

Wyodrębnione Centrum Aktywizacji Zawodowej na I i II piętrze umożliwia ukierunkowanie działalności PUP na realizację podstawowych usług i instrumentów rynku pracy.

Wydzielony CAZ pozwolił:

- zebrać usługi w jednym miejscu,
- współdziałać doradcom z pośrednikami, co sprzyja podejmowaniu wspólnych działań aktywizujących, na rzecz osoby pozostającej bez pracy,

- ustalić z bezrobotnym indywidualny tok jego rozwoju zawodowego, proponując mu szkolenia zawodowe lub inne instrumenty aktywizacji.

Oddzielne stanowiska pracy doradców zawodowych sprzyjają otwartości klientów, ułatwiają pozyskiwanie pełnych informacji w zakresie problemów i oczekiwań bezrobotnych, poszukujących pracy ale i samych pracodawców.

Nowy sposób pracy z klientem wpływa jednocześnie na poprawę wizerunku samego urzędu.

Sprawną i efektywną realizację ustawowych zadań gwarantują pracownicy posiadający doświadczenie i potrzebną wiedzę merytoryczną. Na dzień 31.12.2010 r. w PUP w Sokołowie Podlaskim zatrudnionych było 25 **osób**, w tym 12 **osób** na tzw. **kluczowych stanowiskach** tj.:

1. pośrednik I stopnia – 2 osoby
2. pośrednik pracy – 1 osoba
3. pośrednik pracy stażysta – 1 osoba
4. doradca zawodowy – 2 osoby
5. Lider Klubu Pracy – 1 osoba
6. specjalista ds. rozwoju zawodowego stażysta – 1 osoba
7. specjalista ds. programów – 1 osoba
8. instrumenty rynku pracy – 3 osoby

W 2010 roku pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Sokołowie Podlaskim doskonalili swoje kwalifikacje. Założone zadania dot. wzmocnienia kadrowego i kompetencyjnego oraz profesjonalizacji PSZ zostały w pełni zrealizowane. Wykorzystane zostały różne formy doksztalcania: studia podyplomowe, szkolenia, kursy warsztaty szkoleniowe, seminaria i konferencje, samokształcenie. Tematyka szkoleń była bardzo różnorodna, dostosowana do potrzeb pracowników: stosowanie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe, wdrażanie i stosowanie standardów usług rynku pracy, przygotowywanie, realizacja i rozliczanie projektów EFS, zamówienia publiczne, stosowanie KPA, pomoc publiczna, kontrola zarządcza i zarządzanie ryzykiem, zarządzanie projektami EFS, rachunkowość budżetowa i EFS, partnerstwo na rzecz ekonomii społecznej.

2. Sokołowski rynek pracy – dane ogólne

**Tabela 1. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w okresie grudzień 2009/2010
- powiat sokołowski**

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych	XII 2009	I 2010	II 2010	III 2010	IV 2010	V 2010	VI 2010	VII 2010	VIII 2010	IX 2010	X 2010	XI 2010	XII 2010
Razem	2046	2168	2213	2215	2046	2098	2112	2074	2065	2065	20587	2148	2360
Kobiety	977	1003	1024	1046	988	1031	1037	1089	1115	1064	1089	1083	1166
Bez prawa do zasiłku	1809	1854	1888	1916	1768	1828	1849	1833	1832	1843	1868	1926	2089
Z prawem do zasiłku	237	314	325	299	278	270	263	241	233	222	219	222	271
Stopa bezrobocia W (%)	8,5	8,9	9,1	9,1	8,4	8,6	8,7	8,5	8,5	8,5	8,6	8,8	9,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz sprawozdań MPiPS- 01 o rynku pracy w Sokołowie Podlaskim w latach 2009-2010

Na dzień 31.12.2010 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Sokołowie Podlaskim wynosiła – **2 360 osób**, w tym **1 166 kobiet**. Dodatkowo w ewidencji zarejestrowanych było **74 osoby** poszukujące pracy, tj. posiadające gospodarstwa rolne powyżej 2 hektarów przeliczeniowych, renty inwalidzkie lub inne źródła dochodów.

Analiza dostępnych danych pozwala na sformułowanie następujących wniosków dotyczących sytuacji na rynku pracy w powiecie sokołowskim w 2010 r.:

- w odniesieniu do analogicznego okresu roku ubiegłego liczba bezrobotnych ogółem wzrosła o 314 osób (w grudniu 2009 r. zarejestrowanych było 2 046 osób);
- poziom rejestracji w 2010 r. w stosunku do poprzedniego roku zwiększył się o 119 osób - w 2010 r. zarejestrowały się ogółem 3827 osoby, natomiast w 2009 r. – 3708 osób;
- wyraźnie zmniejszył się udział procentowy kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych (54,1 % w 2009 r. a **49,5 %** ogółu w 2010 r.);
- w 2010 roku zwiększyła się liczba osób długotrwale bezrobotnych z 895 osób na koniec grudnia 2009 r. do 1 065 osób na koniec 2010 roku

- stopa bezrobocia w powiecie sokołowskim na dzień **31.12.2010 r.** wynosiła **9,6 %** i jest to wzrost o 0,1 punktu procentowego w stosunku do grudnia 2009 r., kiedy wynosiła 8,5 %. W podregionie ostrołęcko-siedleckim województwa mazowieckiego, powiat sokołowski ma najniższy wskaźnik bezrobocia.

Niższą stopę bezrobocia na obszarze województwa mazowieckiego odnotowano w podregionie warszawsko-wschodnim (w powiecie mińskim i otwockim) i podregionie warszawsko-zachodnim (powiat: grodziski, grójecki, piaseczyński, pruszkowski, i warszawski zachodni).

Zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy za bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy uważa się osoby:

Tabela 2. Osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy w 2010 r.

Wyszczególnienie	2010r.	<i>Udział % w stosunku do ogółu zarejestrowanych bezrobotnych</i>	Kobiety	<i>Udział % w stosunku do ogółu zarejestrowanych bezrobotnych kobiet</i>
Bezrobotni ogółem	2360		1166	
<i>w tym osoby bezrobotne będące w szczególnej sytuacji:</i>				
Do 25 roku życia	802	<i>33,9</i>	434	<i>37,2</i>
Które ukończyły szkołę wyższą, do 27 roku życia	88	<i>3,7</i>	70	<i>6,0</i>
Długotrwale bezrobotne	1065	<i>45,1</i>	589	<i>50,5</i>
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka			207	<i>17,7</i>
Powyżej 50 roku życia	442	<i>18,7</i>	143	<i>12,2</i>
Bez kwalifikacji zawodowych	442	<i>18,7</i>	259	<i>22,2</i>
Bez doświadczenia zawodowego	886	<i>37,5</i>	522	<i>44,7</i>
Bez wykształcenia średniego	1124	<i>47,6</i>	426	<i>36,5</i>
Samotnie wychowujące co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia	129	<i>5,4</i>	114	<i>9,7</i>
Które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia;	39	<i>1,6</i>	0	
Niepełnosprawni	130	<i>5,5</i>	64	<i>5,4</i>

Dla urzędu osoby te są priorytetem we wszystkich podejmowanych działaniach. W aktywizacji tej grupy niebagatelną rolę pełnią subsydiowane formy aktywizacji, którymi wspierani są bezrobotni, a także pracodawcy tworzący miejsca pracy dla osób skierowanych przez urząd. Dzięki nawet czasowemu zatrudnieniu bezrobotni mają możliwość samodzielnego uzyskiwania dochodu, co z pewnością przyczynia się do zapobiegania wykluczeniu społecznemu. Pomoc tym osobom również wymaga wielu działań, w szczególności tych, które oddziałują na postawy w procesie poszukiwania zatrudnienia.

3. Główne problemy związane z aktywizacją zawodową osób bezrobotnych

Analiza struktury i poziomu bezrobocia w powiecie sokołowskim uwidacznia wiele istotnych problemów, które wpływają na możliwości realizowania przez urząd zadań ustawowych, w szczególności związanych z aktywizacją zawodową zarejestrowanych osób. Główne obszary problemowe to:

✓ *Duży udział wśród ogółu bezrobotnych ludzi młodych w wieku do 34 lat*

Tabela 3. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych według wieku w 2010 r.

	Ogółem	18-24	25-34	35-44	45-54	55-59	60-64
Miasto Sokółów Podlaski	1025	270	303	143	185	102	22
Gmina Sokółów Podlaski	262	79	81	36	36	21	9
Gmina Bielany	114	44	41	9	10	9	1
Gmina Ceranów	84	39	20	11	9	3	2
Gmina Jabłonna Lacka	170	62	47	34	16	10	1
Miasto i Gmina Kosów Lacki	204	101	46	15	23	15	4
Gmina Repki	199	88	50	22	24	12	3
Gmina Sabnie	151	63	35	17	21	11	4
Gmina Sterdyń	151	57	41	21	23	8	1
Razem Powiat	2360	803	664	308	347	191	47

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 1 do sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy w PUP w Sokółowie Podlaskim

Ta tendencja utrzymuje się od wielu lat. Ludzie młodzi, którzy znajdują się w najbardziej korzystnym okresie, jeżeli chodzi o zatrudnienie pozostają przez wiele lat bez pracy i stałego źródła dochodu. Wśród ogółu bezrobotnych aż **62,1 %** stanowią osoby do 34 lat (w tym osoby do 25 r. życia – 34 %). Jest to grupa **1 467 osób**.

Najwięcej osób młodych zarejestrowanych w Urzędzie pochodziło z Miasta Sokółowa Podlaskiego oraz z Miasta i Gminy Kosów Lacki. Osoby z przedziału wiekowego 35-54

również stanowiły dużą grupę i osiągnęły poziom 27,7 % ogółu zarejestrowanych. Najmniejszą grupę stanowiły osoby pow. 60 roku życia – 1,9 %.

Sokołowski rynek pracy ma niewiele ofert zatrudnienia dla ludzi młodych, często bez doświadczenia zawodowego. Trudności ze znalezieniem pracy ma wielu absolwentów szkół ponadgimnazjalnych, a szczególnie tych, którzy nie są zainteresowani pracą w zawodzie wyuczonym. Tymczasem na naszym terenie brak jest dużych zakładów produkcyjnych, które oferowałyby zatrudnienie przy pracach prostych. Należy również wskazać, że wiele problemów wynika z braku motywacji i zachowania biernej postawy zawodowej. Zaobserwowany w ostatnich latach wzrost bytu wielu rodzin spowodował u ludzi młodych wzrost wygórowanych aspiracji i oczekiwań, które nie odpowiadają posiadanym kwalifikacjom czy umiejętnościom zawodowym.

Ponad 73 % osób do 25 roku życia dotychczas nie pracowało zawodowo. Częściowo jest to wynik ograniczeń rynku pracy, ale należy również zauważyć, że duży odsetek młodych ludzi rezygnuje z aktywności zawodowej z uwagi na kontynuowanie nauki lub podejmowanie okresowego zatrudnienia u pracodawców zagranicznych (najczęściej nie sformalizowanego).

✓ *Niski poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych bezrobotnych*

Tabela 4. Struktura osób bezrobotnych według poziomu wykształcenia w 2010r.

	Ogółem	Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjalne i niższe
Miasto Sokół Podlaski	1025	158	260	157	227	223
Gmina Sokół Podlaski	262	36	53	33	66	74
Gmina Bielany	114	25	25	8	31	25
Gmina Ceranów	84	6	19	16	23	20
Gmina Jabłonna Lacka	170	20	37	19	45	49
Miasto i Gmina Kosów Lacki	204	22	47	44	49	42
Gmina Repki	199	26	57	24	42	50
Gmina Sabnie	151	13	41	26	41	30
Gmina Sterdyń	151	9	35	21	53	33
Razem Powiat	2360	315	574	348	577	546

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 1 do sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy w PUP w Sokółowie Podlaskim

Prawie **47,5 %** bezrobotnych nie posiada wykształcenia na poziomie średnim (**1 126** osób, w tym **577** osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i **546** osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym). Analizując strukturę bezrobotnych według wykształcenia należy zauważyć, że co piąta osoba bezrobotna posiada wykształcenie podstawowe lub gimnazjalne (**23,1 %** ogółu).

Od kilku lat w zgłaszanych przez pracodawców wymaganiach stanowiskowych często wykształcenie na poziomie średnim określone jest jako jeden z podstawowych warunków zatrudnienia.

Prawie **37,8 %** ogółu bezrobotnych (tj. **894** osoby) nie posiada kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu (poświadczonych dyplomem, świadectwem, zaświadczeniem instytucji szkoleniowej lub innym dokumentem umożliwiającym pracę na danym stanowisku). Do grupy tej zaliczają się osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym oraz gimnazjalnym i niższym. W szczególnie trudnej sytuacji są osoby posiadające wykształcenie wyższe, dla których nasz lokalny rynek pracy nie dysponuje wolnymi miejscami pracy, zgodnymi z ukończonymi kierunkami studiów. Na koniec 2010 roku odsetek osób bez doświadczenia z wykształceniem wyższym wynosił **13,3 %**.

✓ ***Duża liczba osób bez doświadczenia zawodowego***

Osoby bez doświadczenia zawodowego stanowią **45,5 %** ogółu bezrobotnych (tj. **1 074** osoby, w tym: **343** osoby ze stażem do 1 roku i **731** osób bez stażu pracy). Wskazać należy na wysoki udział kobiet (**917** osób) w ogólnej liczbie zarejestrowanych osób bez doświadczenia zawodowego - **55,4 %**. Około **43 %** zarejestrowanych kobiet dotychczas nie pracowało zawodowo. Problem stanowi szczególnie brak doświadczenia w pracy u osób, które ukończyły 50 lat. Brak nawyków związanych z pracą, bierność, a często również niższy poziom możliwości fizycznych powoduje niechęć pracodawców do powierzania zadań zawodowych osobom w tej grupie bezrobotnych.

Tabela 5. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych według stażu pracy w 2010 r.

	Ogółem	bez stażu	do 1 roku	1-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	20-30 lat	30 lat i więcej
Miasto Sokółów Podlaski	1025	265	152	215	113	130	114	36
Gmina Sokółów Podlaski	262	76	39	59	33	36	15	4
Gmina Bielany	114	42	18	29	7	9	6	3
Gmina Ceranów	84	34	10	18	11	8	3	0
Gmina Jabłonna Lacka	170	59	30	39	16	15	11	0
Miasto i Gmina Kosów Lacki	204	84	28	40	18	18	15	1
Gmina Repki	199	79	31	44	16	21	7	1
Gmina Sabnie	151	46	19	42	18	13	11	2
Gmina Sterdyń	151	46	16	39	22	16	9	3
Razem Powiat	2360	731	343	525	254	266	199	50

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 1 do sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy w PUP w Sokółowie Podlaskim

✓ ***Bierność osób długotrwale bezrobotnych***

Istotnym czynnikiem określającym sytuację bezrobotnego na rynku pracy jest okres pozostawania bez pracy – im jest on dłuższy tym bardziej maleją szanse na znalezienia pracy. Jeżeli pozostawanie bez pracy trwa dłużej niż rok, mówi się o bezrobociu długotrwałym. Stąd w statystyce bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy istotnym jest określenie poziomu bezrobocia długotrwałego.

Tabela 6. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy.

	Ogółem	do 3m-cy	od 3-6m-cy	od 6-12m-cy	od 12-24m-cy	pow.24m-cy
Miasto Sokołów Podlaski	1025	430	172	184	152	87
Gmina Sokołów Podlaski	262	93	40	41	56	32
Gmina Bielany	114	52	23	17	15	7
Gmina Ceranów	84	28	21	20	9	6
Gmina Jabłonna Lacka	170	75	42	26	19	8
Miasto i Gmina Kosów Lacki			39	38	25	16
Gmina Repki	199	204	86	24	26	19
Gmina Sabnie	151	61	25	32	17	16
Gmina Sterdyń	151	53	29	33	19	17
Razem Powiat	2360	970	429	415	338	208

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 1 do sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy w PUP w Sokołowie Podlaskim

Długi okres pozostawania bez pracy utrudnia podejmowanie decyzji związanych z aktywizacją zawodową osób bezrobotnych. Często dezaktualizacja informacji o kwalifikacjach i umiejętnościach zmniejsza szanse na podjęcie zatrudnienia. Również pojawiająca się apatia i zniechęcenie powodują obniżenie poziomu aktywności wśród bezrobotnych i chęć do zmiany swojej sytuacji. Jeśli osoby długotrwale bezrobotne dodatkowo korzystają ze świadczeń opieki społecznej, często skutkuje to przyzwyczajeniem się do sytuacji, w której środki na zabezpieczenie potrzeb życiowych ma zapewnić dana instytucja.

Na koniec 2010 r. w ewidencji urzędu figurowało **1065** osób długotrwale bezrobotnych (tj. 45,1 % ogółu). Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy do 3 m-cy w końcu grudnia 2010 r. kształtowała się na poziomie 970 osób, a ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych wynosił 41,2 %. Najwięcej osób długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych było z Miasta Sokołów Podlaski, z Gminy Sokołów Podlaski, następnie z Gminy Repki oraz Miasta i Gminy Kosów Lacki.

Od 2010 r. do form pomocy świadczonych przez Urząd Pracy wpisano Indywidualny Plan Działania, którego celem jest skoordynowanie działań klienta w zakresie poszukiwania pracy, z możliwościami pomocy ze strony urzędu w zakresie usług i instrumentów rynku

pracy. W ramach określenia planu osoba bezrobotna nawiązuje współpracę z pracownikami urzędu zajmującymi się poszczególnymi formami pomocy, jak również sama zobowiązuje się do podejmowania działań istotnych w procesie poszukiwania pracy z punktu widzenia danej osoby, jednocześnie uwzględniając jej sytuację: rodzinną, ekonomiczną, poziom wykształcenia. Realizacja planu kończy się podjęciem zatrudnienia. Takie indywidualne podejście pomaga w odkryciu prawdziwych przesłanek i powodów bierności zawodowej klientów oraz umożliwia pomoc dostosowaną do ich oczekiwań. W ramach współpracy z doradcą zawodowym do realizacji Indywidualnego Planu Działania przystąpiło 749 osób.

✓ *Ograniczone możliwości aktywizacji zawodowej kobiet*

Na koniec 2010 roku kobiety stanowiły **49,4 %** ogółu bezrobotnych (tj. 1166 **osób**).

Wśród bezrobotnych kobiet:

- **92,5 %** nie posiadało prawa do zasiłku
- **53 %** zamieszkiwało na wsi
- **37,4 %** dotychczas nie pracowało
- **51 %** należało do kategorii długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy ponad 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach)

W roku 2010 pracę podjęło **691** kobiet. Stanowiły one 45,1 % ogółu bezrobotnych, którzy podjęli pracę w tym okresie.

W odniesieniu do poprzedniego roku liczba bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 63 osoby. W grudniu 2009 r. bezrobotne kobiety stanowiły 50,4 % ogółu bezrobotnych.

Oferta zatrudnienia skierowana do kobiet jest zdecydowanie mniej atrakcyjna niż w przypadku mężczyzn. Właściwie handel jest jedynym obszarem, gdzie powstaje wiele stanowisk pracy dla kobiet. W trudnej sytuacji są kobiety, które nie posiadają kwalifikacji zawodowych z uwagi na fakt, że w naszym regionie nie ma zlokalizowanych dużych zakładów produkcyjnych, które mogłyby zatrudniać kobiety przy prostych pracach.

Również kobiety wykształcone, posiadające kompetencje zawodowe do wykonywania wielu zawodów mają problem ze znalezieniem pracy. Objęte są one aktywizacją zawodową, w wyniku której najczęściej znajdują pracę w subsydiowanych formach zatrudnienia, których organizatorami są jednostki samorządu terytorialnego.

W trakcie prowadzenia w 2010 roku szerokiej aktywizacji zarejestrowanych osób, w szczególności w ramach Indywidualnych Planów Działania zauważyć można również wiele problemów, które wpływają na efektywność działań. Gównie wynikają one z konieczności sprawowania przez kobiety bezpośredniej opieki nad dziećmi. W przypadku braku innych

osób wspólnie zamieszkujących w domu nawet uczestnictwo w warsztatach czy zajęciach aktywizacyjnych, realizowanych w formie dwudniowych spotkań, jest zwykle niemożliwe. Taka sama sytuacja dotyczy udziału kobiet w szkoleniach zawodowych.

Obserwujemy również trudności z powrotem na rynek pracy kobiet po okresie długotrwałej bierności zawodowej spowodowanej urlopami macierzyńskimi i wychowawczymi. Jeśli taka sytuacja trwała wiele lat, najczęściej pracę rozpoczyna się od sporządzenia bilansu kompetencji i oczekiwań, a następnie sporządzenia planu działań uwzględniającego uczestnictwo w szkoleniu z zakresu aktywnego poszukiwania pracy.

✓ Aktywizacja bezrobotnych powyżej 50 roku życia

Niska aktywność zawodowa osób po 50 roku życia jest jednym z kluczowych problemów rynku pracy. Z jednej strony przyczynami trudnej sytuacji tej grupy osób jest niski poziom wykształcenia, brak potrzebnych kwalifikacji zawodowych, niedostosowanie do zmieniających się potrzeb rynku, niechęć do zmian, zarówno w zakresie posiadanego wykształcenia, jak i wykonywanego zawodu i dążenie do szybkiego uzyskania renty czy emerytury. Z drugiej zaś strony to również prowadzona przez lata polityka państwa, która w latach kiedy rosło bezrobocie a brakowało nowych miejsc pracy, zachęcała do aktywizacji zawodowej głównie ludzi młodych, kosztem osób po 50 roku życia.

Pomoc tym osobom wymaga zastosowania szeregu działań, w szczególności zmierzających do odbudowania wiary we własne możliwości, przełamania barier związanych z negatywnym nastawieniem do rynku pracy i przygotowania do aktywnego działania na rzecz własnego rozwoju. To również praca z pracodawcami, którzy niejednokrotnie postrzegają osoby starsze jako mniej efektywne. Z obserwacji ostatnich dwóch lat wynika, że w wielu przypadkach nastawienie pracodawców do przyjmowania do pracy osób starszych jest coraz bardziej przychylne z uwagi na możliwość uzyskania wsparcia finansowego ze strony urzędu.

✓ Aktywizacja osób samotnie wychowujących dzieci

Według stanu na dzień 31.12.2010 r. w ewidencji figurowało **129** osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia, co stanowi **5,4 %** ogółu bezrobotnych. Zdecydowaną większość w tej grupie stanowiły kobiety tj. 121 osób (**86,6 %**) ogółu. W większości osoby te nie pracowały dotychczas albo czas ich zatrudnienia nie przekraczał 1 roku. Brak dyspozycyjności wynikający z konieczności sprawowania bezpośredniej opieki nad dzieckiem jest najczęstszym powodem braku zaangażowania w

działania na rzecz własnego rozwoju. Głównym powodem odmów realizacji poszczególnych działań proponowanych tym osobom przez urząd jest brak możliwości umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczej.

✓ *Aktywizacja bezrobotnych osób niepełnosprawnych*

Zatrudnienie na otwartym rynku pracy przebiega w warunkach konkurencyjnych. Pracodawcy przy zatrudnianiu nowych pracowników biorą pod uwagę przede wszystkim ich kwalifikacje i kompetencje zawodowe. Osoby niepełnosprawne, z uwagi na stan zdrowia oraz niejednokrotnie niski poziom wykształcenia i brak doświadczenia zawodowego mają zdecydowanie mniejsze szanse na znalezienie zatrudnienia. Najczęściej więc bezrobotni z orzeczonym stopniem niepełnosprawności mają dostęp do zatrudnienia w zakładach pracy chronionej bądź w zakładach, które tworzą miejsca pracy w ramach środków PFRON. Na sokołowskim rynku pracy tylko kilka firm ma status zakładu pracy chronionej. Jednak ich oferta związana z możliwością zatrudnienia jest zbyt mała, aby zabezpieczyć potrzeby w tym zakresie.

Na koniec 2010 r. osoby niepełnosprawne stanowiły **5,8 % ogółu** bezrobotnych. Wśród **137** osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności 77 to kobiety.

✓ *Wysoki poziom bezrobocia na terenach wiejskich*

Ze względu na przewagę terenów wiejskich w powiecie sokołowskim, struktura lokalnego bezrobocia charakteryzują się dominacją osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi.

Liczba bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich na koniec grudnia 2010 r. w stosunku do roku ubiegłego zwiększyła się o 196 osób i wyniosła **1 269** osób (w tym 619 kobiet) – **53,7 %** ogółu zarejestrowanych. Najwięcej miejsc pracy powstaje w mieście i gminie Sokołów Podlaski.

Podczas rozmów informacyjnych dotyczących szczegółów realizacji wprowadzonych w 2010 roku Indywidualnych Planów Działania wiele osób zamieszkujących odległe miejscowości powiatu dobrowolnie rezygnowało ze statusu osoby bezrobotnej. Najczęściej uzasadniali ten fakt brakiem środków finansowych i możliwości dojazdu na zaplanowane działania. Konieczność częstej aktywizacji powodowała niechęć do współpracy i korzystania z zaproponowanych form pomocy.

Tabela 7. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w okresie grudzień 2009/2010r.

- poszczególne gminy powiatu sokołowskiego

	XII 2009	I 2010	II 2010	III 2010	IV 2010	V 2010	VI 2010	VII 2010	VIII 2010	IX 2010	X 2010	XI 2010	XII 2010
Miasto Sokółów Podlaski	907	900	924	911	848	862	886	926	928	909	887	943	1025
Gmina Sokółów Podlaski	222	259	267	263	253	261	270	249	246	254	253	247	262
Gmina Bielany	100	113	119	110	105	92	81	77	80	83	97	102	114
Gmina Ceranów	79	84	82	88	75	78	77	75	73	80	79	82	84
Gmina Jabłonna Lacka	163	178	160	164	149	158	162	115	116	134	134	146	170
Miasto i Gmina Kosów Lacki	200	229	231	236	213	227	210	191	189	190	201	197	204
Gmina Repki	170	181	182	178	156	163	167	181	172	159	169	162	199
Gmina Sabnie	101	108	131	132	125	129	126	129	127	123	132	136	151
Gmina Sterdyń	104	116	117	133	122	128	133	131	134	133	135	133	151
Razem Powiat	2046	2168	2213	2215	2046	2098	2112	2074	2065	2065	2087	2148	2360

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz sprawozdań MPiPS- 01 o rynku pracy w Sokółowie Podlaskim w latach 2009-2010

✓ Aktywizacja osób z prawem do zasiłku

Na dzień 31.12.2010 r. **271** osób (**11,4 %** ogółu zarejestrowanych) było uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych. Osoby bezrobotne pracujące sezonowo i pobierające cyklicznie zasiłek (np.: w okresach zimowych) nie są zainteresowane aktywizacją i propozycjami pomocy ze strony urzędu. Podobna sytuacja dotyczy osób, które utraciły pracę w ramach zwolnień ze strony zakładu pracy i zamierzają ubiegać się o świadczenie przedemerytalne.

4. Usługi rynku pracy

Wszystkie osoby figurujące w ewidencji zarówno bezrobotne, jak i poszukujące pracy w przypadku braku propozycji odpowiedniego zatrudnienia co najmniej raz w okresie kolejnych trzech miesięcy obejmowane są dostępnymi działaniami aktywizacyjnymi. Główne zadania pracowników usług dotyczą zwiększania aktywności zawodowej mieszkańców powiatu, diagnozowania sytuacji i barier utrudniających osobom bezrobotnym powrót na rynek pracy oraz poszerzania współpracy urzędu z pracodawcami, instytucjami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi, partnerami rynku pracy i innymi instytucjami zainteresowanymi współpracą na rzecz łagodzenia skutków bezrobocia.

A. POŚREDNICTWO PRACY

W 2010 roku do urzędu pracy wpłynęło o 105 miejsc pracy więcej niż w roku 2009. Znaczny spadek nastąpił wśród miejsc pracy subsydiowanej. 2010 r. miejsc tych było mniej o 194. Przyczyną takiej sytuacji były ograniczone środki przeznaczona na aktywizację zawodową osób bezrobotnych 2010 r.

W analizowanym roku zgłoszono **696 ofert pracy na 1 538 miejsc pracy**, z czego 805 miejsc pracy to miejsca subsydiowane, 733 miejsca niesubsydiowane.

Najczęściej zgłaszanymi stanowiskami pracy były:

- robotnik gospodarczy - 209 stanowisk,
- rzeźnik wędliniarz - 200 stanowisk,
- pracownik biurowy/pracownik administracyjny - 146 stanowisk,
- sprzedawca - 119 stanowisk,
- konserwator urządzeń melioracyjnych - 34 stanowiska,
- sprzętaczką – 34 stanowiska
- kierowca samochodu ciężarowego - 34 stanowiska,
- pracownik pomocniczy w chłodni – 30 stanowisk,
- spawacz - 27 stanowisk,
- nauczyciel – 21 stanowisk,
- mechanik samochodowy - 19 stanowisk,
- magazynier - 19 stanowisk,

- brukarz - 18 stanowisk,
- opiekun osoby starszej/w domu pomocy społecznej – 16 stanowisk,
- robotnik drogowy – 14 stanowisk,
- pakowacz - 10 stanowisk.

Współpraca z pracodawcami działającymi na lokalnym rynku pracy umożliwiła nie tylko pozyskiwanie nowych miejsc pracy, ale również zbieranie informacji o pracodawcach funkcjonujących na sokołowskim rynku pracy i promowanie świadczonych przez urząd usług. Każdy pracodawca wyrażający wolę współpracy z urzędem mógł liczyć na pomoc w zakresie udzielania wszelkich informacji oraz skuteczną i szybką realizację złożonej oferty pracy zgodnie z oczekiwaniami.

W celu rozpowszechniania usług rynku pracy wśród pracodawców oraz pozyskiwania jeszcze większej liczby ofert pracy, w 2010 roku pośrednicy pracy odbyli **255** wizyt u pracodawców, z czego **77** stanowiły nowe zakłady, pozyskane do współpracy.

Tabela 8. Liczba osób bezrobotnych przypadająca na jedno miejsce pracy w poszczególnych miesiącach 2008, 2009 i 2010 roku

Miesiąc	Liczba bezrobotnych			Liczba ofert pracy			Bezrobotni przypadający na jedno miejsce pracy		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010
Styczeń	2102	1898	2168	173	151	165	12	12	13
Luty	2095	1963	2213	101	75	112	20	26	19
Marzec	2035	1985	2215	139	139	229	14	14	9
Kwiecień	1879	1869	2046	206	135	86	9	14	23
Maj	1821	1905	2098	154	123	166	12	15	12
Czerwiec	1746	1854	2112	179	84	46	10	22	45
Lipiec	1779	1909	2074	187	174	171	9	11	12
Sierpień	1751	1887	2065	129	168	134	13	11	15
Wrzesień	1703	1849	2065	118	171	91	14	11	22
Październik	1690	1827	2087	140	118	107	12	15	19
Listopad	1835	2004	2148	84	66	209	21	30	10
Grudzień	1808	2046	2360	52	29	22	34	70	107
Ogółem	-	-	-	1662	1433	1538	Śr. roczna -15	Śr. roczna -20	Śr. roczna -25

W 2010 roku zmniejszyło się zainteresowanie pracodawców tworzeniem miejsc pracy w ramach prac interwencyjnych. Natomiast zdecydowanie wzrosło (o 50 %) zapotrzebowanie na tworzenie miejsc pracy w ramach doposażenia i wyposażenia stanowiska pracy. W rozmowach z pośrednikami pracodawcy mówili o potrzebie uzyskiwania wsparcia finansowego na zakup maszyn i urządzeń na nowe miejsca pracy.

Trudna sytuacja związana z możliwością znalezienia zatrudnienia w ubiegłym roku przypadła w szczególności w miesiącu grudniu. Wówczas na jedno zgłoszone miejsce pracy przypadało ponad 107 osób bezrobotnych.

✓ **Aktywizacja osób niepełnosprawnych**

Na koniec roku 2010 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim zarejestrowanych było **137** osób bezrobotnych niepełnosprawnych i **35** osób niepełnosprawnych poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu.

Wśród ofert pracy, które napłynęły w 2010 roku 18 z nich (22 stanowiska) przeznaczone były dla osób posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Głównie były to oferty pracy fizycznej dla pracowników niewykwalifikowanych (sprzątaczką, robotnik gospodarczy, robotnik placowy) oraz oferty pracy dla różnego rodzaju pracowników obsługi biurowej.

✓ **Zatrudnianie cudzoziemców**

W ramach zatrudniania cudzoziemców, bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę, w 2010 r. zarejestrowano w urzędzie **246 oświadczeń** o zamiarze zatrudnienia cudzoziemca, w tym z Ukrainy 241 osób, Gruzji – 3 osoby i Białorusi – 1 osoba.

✓ **Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych**

Urząd jest realizatorem jednego z zadań samorządu jakim jest systematyczna obserwacja lokalnego rynku pracy pod kątem kształtowania się popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie sokołowskim. Zadanie to jest prowadzone na podstawie danych dostępnych w urzędzie, jak również badań sondażowych przeprowadzanych w zakładach pracy lub szkołach ponadgimnazjalnych.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest prowadzony w oparciu o ujednolicone zalecenia metodyczne opracowane przez departament Rynku Pracy

Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Zgodnie z zaleceniami metodycznymi raporty z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych opracowywane są co pół roku.

Monitoring jest sporządzany w celu:

- określenia kierunków zmian zachodzących w strukturze zawodów na lokalnym i regionalnym rynku pracy,
- określenia odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, a w rezultacie zwiększenie efektywności organizowanych szkoleń,
- bieżącej korekty poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego przez władze oświatowe i dyrekcje szkół,
- ułatwienie realizacji programów aktywizacji osób bezrobotnych.

Raporty z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powinny być wykorzystywane przez organy i instytucje zainteresowane problematyką rynku pracy.

Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim przesyła przygotowane raporty do szkół średnich i jednostek szkoleniowych.

Z opracowanego raportu za I półrocze 2010 r. wynika, że większych trudności ze znalezieniem pracy nie powinny mieć osoby posiadające zawód: praczki, nauczyciel praktycznej nauki zawodu, robotnicy budowlani, gospodarze budynków, masarze, kierowcy autobusów, pracownicy biurów.

Sokołowski rynek pracy w I półroczu 2010 r. został zdominowany przez zawody nadwyżkowe, oznacza to, że na te zawody jest mniejsze zapotrzebowanie na rynku pracy niż liczba osób poszukujących pracy w tych zawodach są to: technik mechanik, ślusarz, kierowca samochodu ciężarowego, stolarz meblowy, kierowca samochodu osobowego, specjalista ds. marketingu i handlu monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych, technik fizjoterapii, księgowy, laborant chemiczny, masażysta, piekarz, kucharz, sprzątaczką, mechanik pojazdów samochodowych, przedstawiciel handlowy, kelner, magazynier, fizjoterapeuta, fryzjer, tynkarz, szwaczka, ubojowy, sprzedawca, cukiernik, mechanik samochodów ciężarowych.

✓ **Zwolnienia grupowe**

W 2010 roku w powiecie sokołowskim zakłady pracy nie zgłaszały do urzędu zamiaru przeprowadzenia zwolnień grupowych.

✓ **Współpraca z gminami, ośrodkami pomocy społecznej i organami kontrolnymi**

W ramach współpracy z gminami i ośrodkami pomocy społecznej w zakresie udzielania informacji o możliwości aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy w 2010 roku urząd udzielił odpowiedzi na pisma w sprawie **40 osób** - w szczególności dotyczących rejestracji i aktywizacji dłużników alimentacyjnych.

B. PORADNICTWO I INFORMACJA ZAWODOWA

W 2010 roku z usług doradztwa zawodowego skorzystało 4 462 osoby, w tym 2 002 z poradnictwa zawodowego i 2 460 z informacji zawodowej.

Liczba osób korzystających z poradnictwa zawodowego ze względu na formę porady kształtowała się następująco:

- Rozmowa wstępna – 891 osób
- Porada indywidualna – 920 osób
- Porada grupowa – 189 osób
- Badania testowe – 2 osoby

Wśród osób korzystających z usług doradztwa znalazło się:

- 1 429 bezrobotnych poniżej 25 roku życia
- 505 bezrobotnych powyżej 50 roku życia
- 2 042 bezrobotnych zamieszkałych na wsi
- 163 niepełnosprawnych
- 499 długotrwale bezrobotnych (>12 miesięcy)

Oprócz poradnictwa zawodowego prowadzona była również informacja zawodowa, skierowana do wszystkich osób nowo zarejestrowanych. Ogółem z informacji zawodowej w 2010 roku skorzystało 2 460 osób, w tym 372 osoby uczestniczyły w informacji indywidualnej, a 2 088 osób w 170 spotkaniach grupowych.

Najwięcej osób objęto informacją zawodową grupową, ponieważ każda osoba rejestrująca się w Urzędzie po raz pierwszy lub powracająca do rejestru, jest zapraszana do skorzystania z takiej formy w pierwszej kolejności. Osoby nieobecne na spotkaniu grupowym korzystają z formy indywidualnej.

Doradca zawodowy uczestniczył także w spotkaniach z młodzieżą szkolną ostatnich klas szkół zawodowych, średnich ogólnych i średnich zawodowych. Tematy spotkań dotyczyły m.in.:

- informacji o sytuacji na lokalnym rynku pracy
- sytuacji osób młodych i ich problemach z wejściem na rynek pracy
- aktualnych ofert pracy dla ludzi młodych
- perspektyw zawodowych oraz nowych zawodów

W ramach współpracy powiatowy urząd pracy uczestniczył w Tragach Edukacyjnych dla Młodzieży, których głównym organizatorem był Zespół Szkół Nr 1 w Sokołowie Podlaskim.

C. POMOC W AKTYWNYM POSZUKIWANIU PRACY – DZIAŁALNOŚĆ KLUBU PRACY

Zróznicowanie wymagań pracodawców co do swoich potencjalnych pracowników stanowi barierę dla bezrobotnych w podjęciu zatrudnienia. Niejednokrotnie też wśród osób bezrobotnych tkwi postawa bierna w poszukiwaniu pracy. Klub Pracy jest miejscem dla osób, które chcą powrócić na rynek pracy po długim okresie braku aktywności zawodowej, nie posiadają doświadczenia w poszukiwaniu pracy oraz utraciły motywację do poszukiwania pracy.

W roku 2010 zorganizowano 18 zajęć aktywizacyjnych. Warsztaty kilkudniowe skierowane były do osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy. Tematyka dopasowana została do wymagań uczestników, jednak w większości dużo czasu poświęcono tematyce związanej z analizą niepowodzeń w poszukiwaniu pracy. Udział w warsztatach umożliwił uczestnikom przygotowanie się do rozmów kwalifikacyjnych z pracodawcami. Podczas trwania zajęć aktywizacyjnych stwarzano atmosferę zaufania miejsca, w którym można otrzymać pomoc i wsparcie od lidera klubu pracy. W zajęciach uczestniczyły 134 osoby bezrobotne.

W Klubie Pracy przeprowadzone zostały również dwa 3 – tygodniowe szkolenia z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy. Tematyka szkolenia obejmowała 20 sesji.

W ramach odbywających się szkoleń w Klubie Pracy zapewniono uczestniczkom poradę fryzjerską oraz wizażystki, ponadto zorganizowano podczas ostatniego dnia szkolenia pokaz florystyczny.

W szkoleniu uczestniczyło 16 kobiet, z tego 12 ukończyło szkolenie otrzymując zaświadczenie. W trakcie trwania szkoleń 4 osoby podjęły zatrudnienie.

Dostęp do informacji i elektronicznych baz danych to kolejna usługa Klubu Pracy, polegająca na udzielaniu porady indywidualnej interesantowi. W szczególności interesanci zgłaszali się, aby uzyskać pomoc w napisaniu dokumentów aplikacyjnych. Wiele osób zwracało się z problemami emocjonalnymi związanymi z brakiem uzyskania zatrudnienia.

Z dostępu do informacji i elektronicznych baz danych skorzystało 129 osób.

D. ORGANIZACJA SZKOLEŃ

Jednym z ważnych zadań jakie stoją przed Urzędem, jest inwestowanie w zasoby ludzkie celem wzmocnienia potencjału zawodowego mieszkańców naszego powiatu. Osoby bezrobotne korzystały zarówno ze szkoleń grupowych organizowanych zgodnie z zatwierdzonym przez PRZ planem, jak i szkoleń indywidualnych.

Szkolenia organizowane są w ramach podstawowych usług Urzędu Pracy i skierowane są do osób zarejestrowanych w PUP jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy.

Szkolenia mają na celu zdobycie nowych kwalifikacji, poszerzenie już posiadanych kwalifikacji zawodowych oraz nabycie kwalifikacji ułatwiających aktywne poruszanie się po rynku pracy.

W roku 2010 skierowanych na szkolenie zostało **370 osób**, z czego 365 ukończyło szkolenie z wynikiem pozytywnym.

Szkolenia realizowane są w formie indywidualnej lub grupowej.

Szkolenia indywidualne ukończyło **229** osób, prawie dwa razy więcej niż w roku ubiegłym, natomiast grupowe ukończyło **136** osób - o 41 % (tj. o 94 osób) mniej w stosunku do 2009 roku.

Szkolenia, aby były skuteczne, powinny być zindywidualizowane, dostosowane do potrzeb tych, do których są skierowane. Odpowiedzią na te potrzeby jest wykaz potrzeb szkoleniowych osób uprawnionych, na podstawie m.in. wspomnianego wykazu zostaje opracowany plan szkoleń grupowych. W omawianym 2010 r. zostało zrealizowanych 14 szkoleń grupowych. W ramach szkoleń grupowych skierowano 141 osób, w tym 16 osób na

szkolenie z zakresu aktywnego poszukiwania pracy. Pięć osób nie uzyskało zaświadczenia o ukończonym szkoleniu, w tym cztery osoby z powodu podjęcia pracy w trakcie realizacji szkolenia. Badając efektywność szkoleń, która określana jest poprzez liczbę osób podejmujących zatrudnienie w okresie 3-ch miesięcy od ukończenia szkolenia, można wywnioskować, że na koniec 2010 r. co 5 osoba kończąca szkolenie grupowe uzyskała zatrudnienie. Efektywność może wzrosnąć, ponieważ nie wszystkie osoby biorące udział w szkoleniach zgłosiły fakt podjęcia pracy na dzień sporządzania w/w informacji. Największą efektywność tj. 70 % podejmujących pracę osób zaobserwowano w przypadku szkolenia pn. „Spawanie gazowe i metodą MAG w osłonie CO2”.

Na przełomie 2010 r. zakres szkoleń grupowych przedstawiał się następująco:

- Monter ścian działowych i sufitów podwieszanych plus malarz
- Spawanie gazowe i metodą MAG w osłonie CO2
- Brukarz-glazurnik
- Aktywne poszukiwanie pracy
- Księgowość od podstaw z elementami obsługi kadrowo-płacowej
- Obsługa kas fiskalnych z terminalem kart płatniczych, etyką zawodową i towaroznawstwem
- Prowadzenie małej gastronomii i usług cateringowych
- Pracownik magazynowy z obsługą komputera i wózka widłowego
- Decoupage z elementami florystyki
- Opiekun osoby starszej, chorej i niepełnosprawnej
- Spawacz elektryczno-gazowy i metodą MAG w osłonie CO2

Powyższa analiza pozwoliła wyciągnąć następujący wniosek: większą popularnością cieszyły się szkolenia indywidualne niż grupowe (powód - braku konieczności w 2010 r. uprawdopodobnienia zatrudnienia po ukończonym kursie potwierdzonego przez pracodawcę). Efektywność szkoleń indywidualnych w końcu 2010 r. wyniosła 22 %.

Z przeprowadzonych 229 szkoleń indywidualnych największą popularnością cieszyły się szkolenia umożliwiające zdobycie prawa jazdy kat. C, E lub D. (tj. 37 % wszystkich szkoleń indywidualnych). W dalszej kolejności uprawnienia na operatora koparki (tj. 10 %) oraz obsługi stacji paliw płynnych i gazowych (tj. 9 % wszystkich szkoleń indywidualnych).

Wszystkie szkolenia sfinansowane zostały ze środków Funduszu Pracy. Środki wydatkowane na powyższy cel wyniosły **1 074 054,79 zł**

W szkoleniach indywidualnych i grupowych uczestniczyły następujące kategorie osób uprawnionych:

1. zamieszkali na wsi - 179 osób,
2. kobiety - 96 osób,
3. osoby do 25 roku życia - 170 osób,
4. osoby powyżej 50 roku życia - 28 osób,
5. długotrwale bezrobotni - 113 osób.

Biorąc pod uwagę wykształcenie osób, które ukończyły w 2010 r. szkolenia, sytuacja przedstawia się następująco:

1. policealne i średnie zawodowe – 132 osoby
2. gimnazjalne i poniżej – 77 osób
3. zasadnicze zawodowe – 70 osób
4. średnie ogólnokształcące – 50 osób
5. wyższe – 36 osób

E. STUDIA PODYPLOMOWE

Studia podyplomowe umożliwiają osobom bezrobotnym lub poszukującym pracy zdobycie nowych umiejętności zawodowych lub pogłębienie dotychczasowych, dzięki czemu zwiększają oni swoją szansę na znalezienie pracy. Urząd Pracy finansuje do wysokości 100 % kosztów studiów podyplomowych, jednak nie więcej niż 300 % przeciętnego wynagrodzenia.

W analizowanym okresie sfinansowano koszty studiów podyplomowych 17 osobom. Łączny koszt studiów z Funduszu Pracy wyniósł **99 905,26 zł**. W trakcie trwania w/w studiów 35 % (tj. 6 osób) podjęło pracę.

Osoby uprawnione wnioskowały o następujące kierunki studiów:

- Bezpieczeństwo i Higiena Pracy - 3 osoby
- Wychowanie przedszkolne - 2 osoby
- Przygotowanie pedagogiczne
- Zarządzanie sprzedażą
- Rachunkowość i finanse przedsiębiorstwa
- Zarządzanie zasobami ludzkimi
- Administracja i finanse publiczne
- Bezpieczeństwo i jakość w łańcuchu żywnościowym

- Służba cywilna, administracja publiczna zarządzania jednostkami terenowymi oraz rozwoju regionalnego i lokalnego
- Żywnienie człowieka i dietetyka
- Rachunkowość
- Stosowana analiza zachowania
- Kształcenie nauczycieli chemii i matematyki
- Rolnictwo

Wśród osób, którym zrefundowano koszty studiów podyplomowych znaleźli się:

1. zamieszkali na wsi – 4 osoby,
2. kobiety – 14 osób,
3. osoby do 25 roku życia – 8 osób,
4. długotrwale bezrobotni – 3 osoby.

5. Aktywne programy i instrumenty rynku pracy

Działania urzędu w zakresie realizacji aktywnych programów rynku pracy skierowane są przede wszystkim na pomoc osobom będącym w szczególnej sytuacji na rynku pracy, o których mowa w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Osoby te kierowane są na refundowane miejsca pracy ze środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego, obejmowane dodatkowymi programami realizowanymi na rzecz osób bezrobotnych oraz wspierane wszelkimi formami aktywizacji zawodowej.

W 2010 r. urząd posiadał środki finansowe z przeznaczeniem na aktywne programy rynku pracy w łącznej wysokości **8 927 800,00 zł.** w tym:

- Fundusz Pracy w kwocie **4 855 700,00 zł.** w ramach którego realizowane są programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej;
- dodatkowe środki w kwocie **1 342 100,00 zł.** z rezerwy Marszałka Województwa na realizację zadań w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego;
- dodatkowe środki pozyskane z rezerwy Ministra w kwocie **2 730 000,00 zł.**

PROGRAMY REALIZOWANE W RAMACH ŚRODKÓW FUNDUSZU PRACY

1. "Program aktywizacji zawodowej osób do 30 roku życia"

Cel programu	Beneficjenci	Rezultaty	Koszt programu w zł.	Realizacja programu
Aktywizacja osób w wieku do 30 lat mająca na celu pobudzenie aktywności zawodowej związanej z wejściem lub powrotem na rynek pracy	Osoby do 30 roku życia znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy	196 osób zostało skierowanych na: Staże – 104 Szkolenia – 70 Doposażenia stanowisk pracy – 16 Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej – 6	1 000 000	01.07.2010r. do 31.12.2010r.

2. Program "Rozwój małej i średniej Przedsiębiorczości"

Cel programu	Beneficjenci	Rezultaty	Koszt programu w zł.	Realizacja programu
Pomoc osobom bezrobotnym w zakresie podejmowania działalności gospodarczej oraz wsparcie pracodawców tworzących nowe miejsca pracy na lokalnym rynku pracy	Osoby bezrobotne znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy zgodnie z art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	31 osób otrzymało jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej 29 osób skierowano do pracy na wyposażone lub doposażone stanowiska	1 132 300	01.09.2010r. do 31.12.2010r.

3. „Program na rzecz bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy określonych w at.49 ustawy”

Cel programu	Beneficjenci	Rezultaty	Koszt programu w zł.	Realizacja programu
Aktywizacja zawodowa oraz zmiana postaw osób bezrobotnych o niskich kwalifikacjach zawodowych w celu zwiększenia szans na pozyskanie zatrudnienia	<ul style="list-style-type: none"> • bezrobotni do 25 roku życia; • osoby powyżej 50 roku życia; • osoby bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego; • osoby samotnie wychowujące dziecko do lat 18; • osoby długotrwale bezrobotne lub kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka; • osoby bezrobotne, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia; • niepełnosprawni 	248 osób zostały skierowane na: Szkolenia – 167 Studia podyplomowe – 12 Prace interwencyjne – 69	587 000	01.09.2010r. do 31.12.2010r.

PROGRAMY REALIZOWANE W RAMACH ŚRODKÓW EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

1. Projekt systemowy „Ku przyszłości” – Poddziałanie 6.1.3 PO KL - Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych.

Cel programu	Beneficjenci	Rezultaty	Koszt programu w zł.	Realizacja programu
Aktywizacja osób bezrobotnych głównie tych, które znajdują się w szczególnej sytuacji na rynku pracy oraz wzrost poziomu zatrudnialności na lokalnym rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> * bezrobotni do 25 roku życia; * osoby powyżej 50 roku życia; * osoby bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego; * osoby samotnie wychowujące dziecko do lat 18; * osoby długotrwale bezrobotne lub kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka; * osoby bezrobotne, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia; * niepełnosprawni 	Aktywizacja zawodową w ramach realizacji programu objęto ogółem 128 osób bezrobotnych w następujących formach: <ul style="list-style-type: none"> – 67 staży, – 61 jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. 	1 578 942,37	01.03.2010r. do 31.12.2010r.

2. Projekt „Wykwalifikowany urzędnik – zadowolony bezrobotny” – Poddziałanie 6.1.2 - Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie.

Cel programu	Beneficjenci	Rezultaty	Koszt programu w zł.	Realizacja programu
Wzrost kompetencji pracowników urzędu	Pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Sokolowie Podlaskim zajmujący kluczowe stanowiska zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.	Powiatowy Urząd Pracy w Sokolowie Podl. dofinansował zatrudnienie 3 pracowników : ✓ 2 doradców zawodowych ✓ 1 pośrednika pracy	174 361,65	01.11.2010 r. do 31.12.2010r.

AKTYWIZACJA ZAWODOWA OSÓB BEZROBOTNYCH W POSZCZEGÓLNYCH FORMACH NA DZIEŃ 31.12.2010 ROKU.

Realizując zadania w ramach posiadanych przez Urząd środków finansowych na dzień 31 grudnia 2010 r. zaktywizowano ogółem 1 237 osób, w tym:

- staże – 349 osób,
- prace interwencyjne – 142 osoby,
- szkolenia – 369 osób,
- środki na podjęcie działalności gospodarczej – 105 osób,
- refundacja kosztów doposażenia lub wyposażenia stanowisk pracy – 49 osób,
- roboty publiczne – 49 osób,
- prace społecznie użyteczne – 157 osób,
- studia podyplomowe – 17 osób.

Tabela 9. Osoby bezrobotne skierowane do aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w okresie od 01.01.2010 r. do 31.12.2010 r. wg. gmin

Gmina	Środki na pod.dział. gospoda		Refundacje kosztów wyp/dop sta.pracy		Prace interwencyjne		Roboty publiczne		Szkolenia		Prace społecznie użyteczne		Staż		Studia podyplomowe		Razem	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	% do ogółu bezr.obot
Miasto Sokolów Podlaski	59	15	20	9	57	32	11	0	168	51	137	75	149	102	13	10	601	59,9
Gmina Sokolów Podlaski	10	3	4	2	13	8	5	0	48	9	2	1	29	18	2	2	111	43,1
Gmina Bielany	9	0	4	4	7	4	11	0	20	7	7	2	23	15	1	1	81	71,9
Gmina Ceranów	1	1	4	3	7	4	2	0	7	2	0	0	11	9	0	0	32	38,1
Gmina Jabłonna Lacka	6	1	2	0	17	14	3	1	21	4	1	0	31	23	0	0	81	47,6
Miasto i Gmina Kosów Lacki	9	0	9	3	8	4	2	0	32	14	8	3	40	35	0	0	108	52,9
Gmina Repki	3	0	3	2	19	9	4	0	35	21	0	0	34	20	0	0	98	49,2
Gmina Sabnie	5	1	2	1	3	3	3	0	24	9	1	1	17	15	1	1	55	37,1
Gmina Sterdyń	3	1	1	0	11	4	8	0	14	4	1	1	15	13	0	0	53	35,1
RAZEM	105	22	49	24	142	82	49	1	369	121	157	83	349	250	17	14	1237	52,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań MPIPS – 01 o rynku pracy w 2010 r.

Powiatowy Urząd Pracy w 2010 r. zaktywizował 1 237 osób, tj. 52,4 % wszystkich bezrobotnych. Najwięcej osób objęto szkoleniami – 369 osób, następnie 349 osób skorzystało ze staży. Również dużym zainteresowaniem cieszyła się forma prac interwencyjnych. W ramach tej formy 142 osoby bezrobotne podjęły pracę. Bardzo ważna jest również aktywizacja klientów urzędu pracy, którzy są jednocześnie klientami ośrodków pomocy społecznej. W ramach dobrej współpracy udało się zaktywizować 157 osób i skierować je na prace społecznie użyteczne. Znacząca jest również, zwiększająca się z roku na rok, możliwość udzielania środków na podjęcie działalności gospodarczej. W 2010 r. z możliwości tej skorzystało 105 osób bezrobotnych. Dla 49 osób zostały utworzone nowe stanowiska pracy oraz tyle samo osób skierowano na roboty publiczne. Z możliwości dofinansowania kosztów studiów podyplomowych skorzystało 17 osób.

Wyszczególnienie	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
Wysokość środków finansowych	2 665 200 zł.	3 410 400 zł.	4 274 000 zł.	5 541 400 zł.	8 164 200 zł.	8 927 800 zł.
Liczba zaktywizowanych osób	743 osoby	1 050 osób	1 187 osób	1 175 osób	1 386 osób	1 237 osób

Przy wydatkowaniu środków na poszczególne formy aktywizacji kierujemy się w szczególności racjonalnością i efektywnością, która potwierdzona jest min. dalszym zatrudnieniem osób bezrobotnych na utworzonych przez pracodawców stanowiskach pracy.

JEDNORAZOWE ŚRODKI NA PODJĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

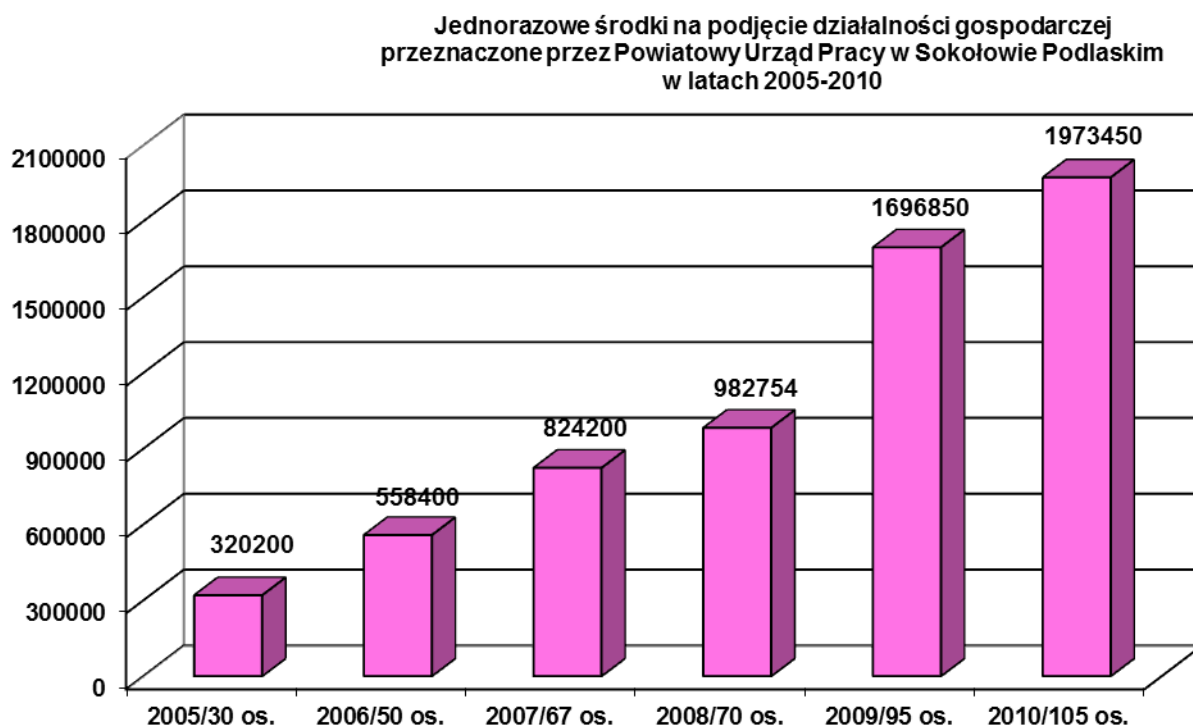
Celem stosowania tego instrumentu jest wspieranie powstawania nowych podmiotów, a w perspektywie miejsc pracy. W 2010 r. Urząd udzielał bezrobotnym jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej (tzw. dotacje) w wysokości nie przekraczającej 6-cio krotności przeciętnego wynagrodzenia - tj. 19 000,00 złotych.

W 2010 r. ze środków Funduszu Pracy przyznano jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej dla **105 osób bezrobotnych** w tym na:

- usługi – **71**
- handel – **27**
- produkcja – **2**
- różne - **5**

Na zadanie te wydatkowano w roku 2010 – **1 973 450,00 zł.** Wydatki na ten cel, w strukturze wydatków ogółem na aktywizację bezrobotnych, mają najwyższy udział. Zainteresowanie bezrobotnych otrzymaniem jednorazowych środków na podjęcie działalności stale rośnie.

Wykres 1. Jednorazowe środki na podjęcie działalności udzielone w latach 2005-2010

Źródło : opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS -01 – o rynku pracy

Pomoc finansowa bezrobotnym na podjęcie działalności gospodarczej stanowi najefektywniejszy sposób, po pierwsze - na wyjście z bezrobocia, po drugie - na wspieranie rozwoju lokalnej małej przedsiębiorczości, co przekłada się na powstawanie nowych miejsc pracy.

REFUNDACJA WYPOSAŻENIA LUB DOPOSAŻENIA STANOWISKA PRACY

Również pomoc pracodawcom w rozwoju firm w postaci refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy jest jedną ze skuteczniejszych metod przeciwdziałania bezrobociu.

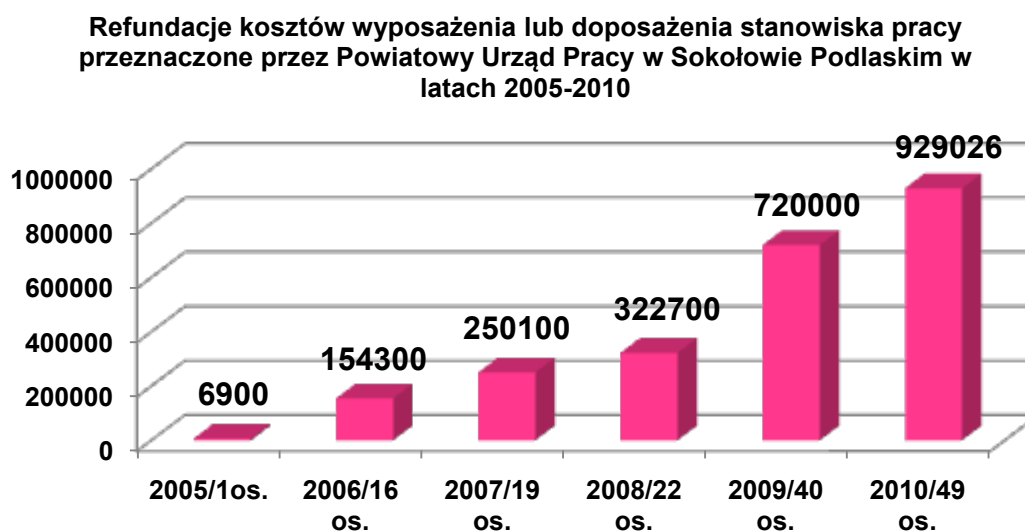
W roku 2010 z tej możliwości skorzystało **40 zakładów** pracy, w tym:

- Usługi – 28
- Handel – 9
- Produkcja – 3

Skierowanych zostało **49 osób**. Na zadanie te wydatkowano w roku 2010 – **929 000,00 zł**.

Refundacja pracodawcom kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego jest stosunkowo trwałym instrumentem tworzącym nowe miejsca pracy, bowiem obowiązek utrzymania miejsca przez pracodawcę trwa 24 miesiące

Wykres 2. Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia w latach 2005-2010

Źródło : opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS -01 – o rynku pracy

Począwszy od 2005 r. ta forma wsparcia cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem ze strony pracodawców. Wykres przedstawia dla ilu osób bezrobotnych doposażone lub wyposażone zostały stanowiska pracy .

PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

Celem wspierania osób bez prawa do zasiłku, korzystających ze świadczeń opieki społecznej wraz z gminami organizowano prace społecznie użyteczne, których wykonywanie odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między starostą a gminą, na rzecz której prace będą wykonywane. Wymiar czasu pracy bezrobotnych nie przekraczał 10 godzin w tygodniu, a wysokość uzyskiwanego świadczenia nie była niższa niż 6 zł. za godzinę.

W 2010 roku w ramach porozumień z jednostkami samorządowymi do wykonywania prac społecznie użytecznych skierowano 157 bezrobotnych. Prace społecznie użyteczne organizowane były przez Urząd Miasta Sokołów Podlaski, Urząd Miasta i Gminy Kosów Lacki oraz Urząd Gminy Bielany. W 2010 r. okres dofinansowania upłynął dla 106 miejsc pracy, zatrudnienie w trakcie trwania prac podjęło 21 osób. Na organizację prac społecznie użytecznych wydatkowano w roku 2010 – 157 050 zł. Miejsca pracy realizowane w ramach prac społecznie użytecznych w 2010 r. dofinansowano przez okres do 11 miesięcy.

PRACE INTERWENCYJNE

Pracodawcom, którzy utworzyli nowe miejsca pracy udzielano wsparcia w formie refundacji części kosztów poniesionych na wynagrodzenia oraz składki na ubezpieczenie społeczne. Dzięki temu osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy otrzymały możliwość pracy w ramach umów o pracę, a tym samym szansę na uzyskanie stałego dochodu.

W 2010 r. w ramach prac interwencyjnych **zorganizowano 134 nowe miejsca pracy i skierowano 142 osoby bezrobotne** w tym:

- **83**- kobiety
- **86** - bezrobotnych zamieszkałych na wsi
- **52** - osoby do 25 roku życia
- **22** - osoby powyżej 50 roku życia
- **75** - długotrwale bezrobotnych

Prace interwencyjne stanowią jedną z efektywniejszych form przeciwdziałania

bezrobociu i odgrywają bardzo istotną rolę na lokalnym rynku pracy. W 2010 r. okres dofinansowania upłynął dla **132** miejsc pracy, zatrudnienie po programie podjęło **98** osób. Prace interwencyjne organizowano u pracodawców na okresy od 4 do 24 miesięcy, najczęściej prace interwencyjne organizowane były na okres jednego roku.

W 2010 r. zawarto 93 umowy, co wskazuje, że pracodawcy zatrudniają najczęściej 1 lub 2 osoby.

Szacunkowa efektywność programu – w powiecie (wyliczona udziałem liczby bezrobotnych kontynuujących zatrudnienie na miejscach pracy, na które upłynął okres dofinansowania do liczby tych miejsc – w roku kalendarzowym) kształtuje się na poziomie **74,24 %**.

STAŻ

Na wnioski pracodawców urząd zawierał umowy na organizację miejsc pracy w ramach staży. Głównym celem staży jest pomoc osobom bezrobotnym w nabyciu praktycznych umiejętności zawodowych poprzez realizację ustalonego programu. Osobie skierowanej wypłacano stypendium.

W 2010 r. **zorganizowano 349 nowych miejsc pracy**, na które **skierowano 349** osób bezrobotnych, w tym:

- **253** kobiety,
- **186** osób zamieszkałych na wsi,
- **234** osoby do 25 roku życia,
- **16** osób powyżej 50 roku życia,
- **113** osób długotrwale bezrobotnych

W 2010 r. staż zawodowy u pracodawcy zakończyło **665** osób (w tym **339**, które staż zawodowy rozpoczęły w roku poprzednim). Zatrudnienie po zakończeniu staży podjęło **174** osoby. Największa liczba osób bezrobotnych skierowana była do odbywania staży w następujących obszarach zawodowych: prace sekretarskie i biurowe, sprzedaż, rachunkowość, a także bankowość i usługi gastronomiczne. Również w tych obszarach zawodowych najwięcej osób podjęło zatrudnienie w trakcie lub po zakończeniu odbywania staży.

Wszystkie miejsca pracy realizowane w formie staży u pracodawcy, na które w 2010 r. upłynął okres dofinansowania, dofinansowywano przez okres 3 – 12 miesięcy.

Szacunkowa efektywność programu – w powiecie (wyliczana udziałem liczby bezrobotnych podejmujących zatrudnienie po programie do liczby osób kończących staż – w roku kalendarzowym) kształtuje się na poziomie **26,17 %**.

ROBOTY PUBLICZNE

Ta specyficzna forma pomocy ma na celu reintegrację zawodową i społeczną (w rozumieniu przepisów o zatrudnieniu socjalnym) podczas wykonywania prac organizowanych przez gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, sportu i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki. Dla wielu osób znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy - głównie długotrwale bezrobotnych, po 50 roku życia i niskich kwalifikacjach zawodowych to jedna z niewielu szans na podjęcie okresowego zatrudnienia.

W ramach robót publicznych w 2010 r. zorganizowano 47 nowych miejsc pracy, skierowano 49 bezrobotnych. Najwięcej miejsc pracy utworzono:

- w Rejonowym Związku Spółek Wodnych Sokołów Podlaski – **28** miejsc pracy
- w Urzędzie Gminy Bielany – **8** miejsc pracy

W 2010 r. okres dofinansowania upłynął dla **47** miejsc pracy, zatrudnienie po programie podjęło **14 osób**.

Na organizację robót publicznych wydatkowano w roku 2010 – **393 038,00 zł**. Wszystkie miejsca pracy realizowane w ramach robót publicznych w 2010 r. dofinansowano przez okres do 6 miesięcy.

6. Realizacja form pomocy osłonowej dla osób bezrobotnych

Zadania osłonowe związane z łagodzeniem skutków bezrobocia obejmują przede wszystkim czynności związane z bezpośrednią obsługą osób bezrobotnych a więc: rejestrację bezrobotnych i poszukujących pracy, wyłączenie z ewidencji, przyznawanie i wypłacanie uprawnionym zasiłków z tytułu pozostawania bez pracy, wydawanie decyzji administracyjnych i zaświadczeń.

✓ *Rejestracja*

Do końca 2010 roku w urzędzie zarejestrowano ogółem **3 827** osób bezrobotnych (tj. o 119 osób więcej niż w roku ubiegłym). Każda rejestrująca się osoba była informowana o prawach i obowiązkach osoby bezrobotnej.

Liczba osób rejestrujących się w porównaniu do lat ubiegłych uległa znacznemu zwiększeniu.

	do 31.12.2006	do 31.12.2007	do 31.12.2008	do 31.12.2009	do 31.12.2010
Liczba rejestrujących się	3 217	3 212	3 121	3 708	3 827

✓ *Przyznawanie zasiłków dla bezrobotnych*

Prawo do zasiłku przysługuje bezrobotnemu, który w okresie ostatnich 18 miesięcy przez co najmniej 365 dni był zatrudniony i osiągał co najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę.

W powiecie sokołowskim zasiłek jest wypłacany przez okres 6 miesięcy, ponieważ stopa bezrobocia na naszym terenie w dniu 30 czerwca poprzedniego roku nie przekroczyła 150 % przeciętnej stopy bezrobocia w kraju. Zasiłek przez okres 12 miesięcy, zgodnie z ustawą, pobierają bezrobotni powyżej 50 roku życia, którzy spełniają jednocześnie warunki do nabycia prawa do zasiłku i posiadają co najmniej 20-letni staż pracy

Na dzień 31.12.2010 r. do pobierania zasiłku dla bezrobotnych uprawnionych było **271 osób (11,4 % ogółu zarejestrowanych)**. Jest to wzrost o 34 osoby w stosunku do

analogicznego okresu roku ubiegłego. W porównaniu do lat ubiegłych wzrasta procentowy udział bezrobotnych z prawem do zasiłku w stosunku do ogólnej liczby zarejestrowanych.

		31.12.2006	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010
Liczba bezrobotnych		2881	2144	1808	2046	2360
bezrobotni z prawem do zasiłku	liczbowo	259	205	241	237	271
	%	8,9	9,6	13,3	11,5	11,5

✓ *Wypłata dodatków aktywizacyjnych*

Dodatek przysługuje osobie, która w czasie pobierania zasiłku dla bezrobotnych:

- uzyska zatrudnienie w niepełnym wymiarze czasu pracy i osiąga wynagrodzenie niższe od minimalnego w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy. W tym przypadku świadczenie przysługuje w wysokości stanowiącej różnicę między minimalnym wynagrodzeniem za pracę, a otrzymywanym wynagrodzeniem nie więcej jednak niż 50 % kwoty zasiłku dla bezrobotnych przez okres w jakim przysługiwałby bezrobotnemu zasiłek;
- podejmie pracę z własnej inicjatywy u pracodawcy, z którym nie była związana umową o pracę przed rejestracją w urzędzie. Dodatek w wysokości do 50 % kwoty zasiłku przysługuje przez połowę okresu, w jakim przysługiwałby zasiłek.

W 2010 r. przyznano łącznie 64 **dodatków aktywizacyjnych** dla bezrobotnych z prawem do zasiłku, którzy podjęli zatrudnienie z własnej inicjatywy.

✓ *Wyłączenia z ewidencji*

W 2010 roku wyłączono z ewidencji urzędu łącznie 3 513 **osób**, tj. o 43 osoby więcej w stosunku do roku ubiegłego. Poziom wyłączeń z ewidencji zwiększył się o 9,6 % w stosunku do roku 2009. Według stanu na koniec grudnia osoby podejmujące pracę stanowiły **43,6 %** ogółu wyrejestrowanych.

W sposób znaczący wzrosła liczba osób wyłączanych z ewidencji z uwagi na podjęcie własnej działalności gospodarczej przy wsparciu środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego (w 2010 r. – 105 osób, w 2009 r. – 94 osoby).

Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych z ewidencji PUP w latach 2006-2010

		do 31.12.2006	do 31.12.2007	do 31.12.2008	do 31.12.2009	do 31.12.2010
Liczba wyrejestrowanych, w tym z powodu:		3893	3949	3457	3470	3513
podjęcia pracy:	liczbowo	1613	1557	1385	1180	1531
	%	41,4	39,4	40,0	34,0	43,6
niesubsydiowanej		1412	1293	1089	828	1184
subsydiowanej		201	264	296	352	347
w tym	prace interwencyjne	115	114	110	153	142
	roboty publiczne	36	50	74	58	49
	podjęcie działalności gospodarczej	50	67	70	94	105
	doposażenie stanowiska pracy	16	19	24	40	49
	inne formy	0	14	20	7	2
rozpoczęcia stażu		354	352	347	343	369
rozpoczęcia przygotowania zawodowego		22	20	66	0	0
rozpoczęcia szkolenia		221	337	255	343	369
rozpoczęcia prac społecznie użytecznych		190	181	173	163	157

✓ *Decyzje*

W 2010 r. wydano łącznie **8 966 decyzji administracyjnych** o:

- uznaniu lub odmowie uznania danej osoby za bezrobotną oraz utracie statusu bezrobotnego;
- przyznaniu, odmowie przyznania, wstrzymaniu wypłaty oraz utracie lub pozbawieniu prawa do zasiłku, dodatku szkoleniowego albo stypendium;
- obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia;
- odroczeniu terminu spłaty, rozłożeniu na raty lub umorzeniu części albo całości nienależnie pobranego świadczenia udzielonego z Funduszu Pracy.

Odwołania od decyzji wydanych w I instancji złożyło **58** osób, z czego **32** odwołania zmieniono na miejscu zgodnie z art. 132 §1 Kodeksu Postępowania Administracyjnego.

Do organu II instancji przesłano 26 odwołań, z których wszystkie utrzymano w mocy.

✓ Współpraca z organami ścigania i kontroli oraz innymi podmiotami uprawnionymi do uzyskiwania informacji o osobach bezrobotnych

Zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych urząd na bieżąco udziela informacji na temat osób zarejestrowanych w ewidencji bezrobotnych i poszukujących pracy uprawnionym organom tj. ZUS, Państwowa Inspekcja Pracy, policja, sąd i prokuratura. Wnioski o udostępnienie danych dotyczą przede wszystkim informacji o pozostawaniu danej osoby w ewidencji bezrobotnych, wysokości pobieranych świadczeń, czy też przedstawionych przez urząd propozycji aktywizacji zawodowej. Ponadto wystawiono około **9 000** zaświadczeń o wysokości pobieranych świadczeń i potwierdzających status prawny osób bezrobotnych na potrzeby różnych instytucji, tj. sądów, ośrodków pomocy społecznej, urzędów.

7. Kontrole zewnętrzne działalności urzędu

W 2010 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim zostało przeprowadzonych 6 kontroli zewnętrznych przez:

1. Starostwo Powiatowe w Sokołowie Podlaskim,
2. Archiwum Państwowe w Siedlcach,
3. Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie;
4. Najwyższą Izbę Kontroli w Warszawie;
5. Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie Delegatura Siedlce (2 kontrole).

WIZYTY ZEWNĘTRZNE przeprowadzone przez Powiatowy Urząd Pracy

Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim przeprowadził wizyty zewnętrzne obejmujące niżej wymienione formy aktywizacji:

1. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej - 8
2. Refundacje kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy - 40
3. Staże – 158
4. Prace interwencyjne - 11

8. Finanse i księgowość

Struktura wydatkowanych środków finansowych w 2009 roku przedstawia się następująco:

Gospodarowanie środkami Funduszu Pracy w 2010 roku:

Wydatkowane środki:

Wydatki ogółem za 2010 rok zamknęły się kwotą zł: 11 639 235,58

W tym:

Wydatki obligatoryjne: 2 387 632,60

W tym:

- Na zasiłki dla osób bezrobotnych 1 851 823,42
- Na składki na ubezpieczenie społeczne od zasiłków 499 698,78
- Dodatki aktywizacyjne 36 110,40

Środki Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego wydatkowane na programy na rzecz promocji zatrudnienia ogółem: 8 870 199,26

W tym:

- Koszty szkoleń 811 247,81
- Środki na podjęcie działalności gospodarczej 1 973 450,00
- Koszty wyposażenia i doposażenia 929 026,27
- Prace interwencyjne 905 216,71
- Stypendia i składki na ubezpieczenie społeczne 3 564 359,76
- Roboty publiczne 393 038,46
- Prace społecznie użyteczne 157 050,48
- Składki na ubezpieczenia społeczne rolników 2 005,00
- Badania lekarskie na staż 2 340,00
- Koszty dojazdu na staż 52 600,07
- Studia podyplomowe 78 350,00
- Koszty dojazdu Klub Pracy 1 514,70

Z kwoty wydatków ogółem:

- Na EFS 1 510 248,88
- EFS – ewaluacja 16 348,00

Wydatki fakultatywne: 365 055,72

W tym:

• Dodatki do wynagrodzeń pracowników	31 426,23
• Koszty rad zatrudnienia	19 900,00
• Koszty obsługi rachunku bankowego	3 853,54
• Rozwój systemu informatycznego	105 874,11
• Szkolenie kadr organów zatrudnienia	30 663,00
• Pozostałe	49 909,98
• Koszty wyposażenia i działalności Klubów Pracy	3 514,52
• Koszty CAZ	119 914,34

W roku 2010 Urząd dysponował środkami Funduszu Pracy, przeznaczonymi na aktywne formy pomocy bezrobotnym, w kwocie 8 927 801 zł., z czego:

- 7 348 859 zł. (82,3%) – środki z naliczenia algorytmem
- 1 578 942 zł. (17,7%) – środki na realizację projektów z PO KL (w tym własny udział algorytmu)

Sprawozdanie z wykonania planu finansowego za 2010 r. obrazuje tabela nr 10:

Zadanie-program	Limit 2010 kwota w zł.	% do limitu	Wykonanie 2010	
			kwota w zł.	% do limitu 4 : 2
1	2	3	4	5
Szkolenia	1 076 160	12,0	1 069 672	99,4
Koszty studiów podyplomowych	100 900	1,1	98 688	97,8
Prace interwencyjne	905 602	10,1	905 217	99,9
Roboty publiczne	393 100	4,4	393 038	99,9
Prace społecznie użyteczne	157 100	1,7	157 050	99,9
Staże	3 349 334	37,5	3 340 537	99,7
Środki na podjęcie działalności gospodarczej	2 001 600	22,4	1 973 450	98,6
Wyposażenie stanowisk pracy	940 400	10,5	929 026	98,8
Inne wydatki	1600	0,01	1515	94,7
Składka KRUS	2005	0,02	2005	100
Limit ogółem	8 927 801	100,00%	8 870 199	99,3

Zakończenie

W roku 2010 na sokołowskim rynku pracy zauważyć można było dwie przeciwstawne tendencje. Z jednej strony stopa bezrobocia w powiecie należała do najniższych w województwie mazowieckim, nie nastąpił gwałtowny wzrost ilości bezrobotnych, a lokalne firmy nie dokonywały zwolnień grupowych. Z drugiej jednak strony odczucia społeczne i kondycja wielu zakładów pracy świadczyły o tym, że skutki kryzysu gospodarczego na naszym terenie zaczęły być zauważalne.

Pojawiły się również problemy, które powodowały, że część zgłaszanych przez pracodawców ofert pracy nie była atrakcyjna. Często oferowane na poziomie płacy minimalnej wynagrodzenie było zbyt niskie w stosunku do wymagań i zakresu zadań zawodowych. Osoby bezrobotne zgłaszały również fakt rozbieżności między warunkami pracy i płacy, które pracodawca przedstawiał bezrobotnemu w miejscu pracy, a tymi które przedstawił w urzędzie.

Pomimo ochłodzenia gospodarczego i trudniejszej sytuacji związanej z zatrudnieniem niż w latach poprzednich, wiele osób bezrobotnych nie wykazywało aktywnej postawy w procesie poszukiwania pracy. W szczególności dotyczyło to osób korzystających z pomocy Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej. Przyzwyczajenie do życia bez stałej pracy, w oparciu o środki finansowe uzyskiwane z opieki społecznej lub pracy dorywczej „na czarno” utrudniało proces aktywizacji i prawidłowy dobór kandydatów na zgłoszone miejsca pracy. Równie trudna sytuacja dotyczyła aktywizacji dłużników alimentacyjnych. Osoby te najczęściej unikały możliwości podjęcia legalnego zatrudnienia w związku z obowiązkami alimentacyjnymi lub innymi zobowiązaniami podlegającymi egzekucji komorniczej.

Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która weszła w życie z dniem 1 lutego 2009 r. spowodowała konieczność zmian organizacyjnych w pracy urzędu. Ich głównym efektem było wyodrębnienie w ramach struktury organizacyjnej Centrum Aktywizacji Zawodowej. Był to dla urzędu czas wzmożonej pracy związanej z dostosowaniem już istniejącej oraz opracowaniem nowej dokumentacji niezbędnej do prawidłowej realizacji zadań.

We wrześniu 2010 r. Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim przystąpił do wdrożenia projektu „Zielona linia” realizowanego przez Centrum Informacyjno-Konsultacyjne Służb Zatrudnienia Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku w ramach POKL 2007 – 2013, Priorytet I, Działanie 1.1 „Wsparcie systemowe instytucji rynku pracy”. Projekt ten ma na celu polepszenie dostępności usług urzędów pracy poprzez

wykorzystanie nowoczesnych środków komunikacji przy obsłudze klienta. W jej skład wchodzi linia automatycznego zgłaszania i obsługi telefonicznej, bazy informacyjne, portal, które działają w sposób ciągły 7 dni w tygodniu przez 24 godziny. Lokalny konsultant PUP będzie współpracował z CIKSZ i na bieżąco przekazywał do centrum wszystkie informacje. Jest on skierowany do osób, które pragną uzyskać wsparcie w zakresie usług rynku pracy.

Podsumowując działalność urzędu za 2010 rok można sformułować następujące wnioski:

- Mając na uwadze rozwój naszego powiatu pod kątem wspierania osób bezrobotnych i pomocy pracodawcom w tworzeniu nowych miejsc pracy urząd aktywnie pozyskiwał dodatkowe środki zarówno ze źródeł krajowych jak i funduszy europejskich, w szczególności te, które dotyczyły przeciwdziałania bezrobociu i rozwoju zasobów ludzkich. W stosunku do roku 2009 nastąpił wzrost ilości pozyskanych środków o kwotę **763 600 zł**
- Zrealizowano **5** programów finansowanych z Funduszu Pracy i funduszy strukturalnych, skierowanych do osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy z uwzględnieniem osób do 30 roku życia oraz osób z art. 49;
- Realizując zadanie ustawowe ze szczególnym zaangażowaniem promowano możliwość pracy na własny rachunek. Celem wspierania przedsiębiorczości podejmowano szereg działań mających na celu umożliwienie osobom bezrobotnym założenia własnej firmy. Liczba przyznanych w 2010 roku dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej w porównaniu do roku 2009 wzrosła o 11 osób.
- W ramach działań organizacyjnych na przełomie miesięcy styczeń – luty wprowadzono w urzędzie nowy system obsługi osób bezrobotnych „SYRIUSZ”, który w zdecydowany sposób usprawnił bieżącą pracę urzędu;
- Celem zapewnienia realizacji usług na wysokim poziomie inwestowano w rozwój zawodowy pracowników poprzez kierowanie ich na specjalistyczne szkolenia wpływające na wzrost kompetencji zawodowych.

Działania urzędu na rzecz poprawy sytuacji osób bezrobotnych nie mogłyby być realizowane bez wsparcia najważniejszych partnerów - czyli pracodawców działających na lokalnym rynku pracy. Dlatego też dokładamy wszelkich starań, aby współpraca ta była

prowadzona w sposób profesjonalny i efektywny, a sam urząd postrzegany był jako solidny i niezawodny partner.

Jednym z najważniejszych wyzwań realizowanej przez urząd polityki jest podejmowanie i realizacja dobrze ukierunkowanych działań przyczyniających się do wzrostu zatrudnienia na lokalnym rynku pracy. To zadanie jest o tyle trudne, że pomimo najniżej stopy bezrobocia w województwie mazowieckim, nadal widoczne są skutki recesji gospodarczej.

Wysoki poziom bezrobocia długotrwałego, w szczególności na terenach wiejskich, duża ilość bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, wysokie bezrobocie wśród kobiet i wciąż niepokojąca liczba bezrobotnych w okresie największej produktywności to nadal aktualne problemy lokalnego rynku pracy.

Zdajemy sobie sprawę, że podejmowane przez urząd działania nie są w stanie całkowicie zlikwidować problemu bezrobocia w naszym powiecie, jednak dokładamy wszelkich starań, aby to zjawisko znacznie ograniczyć. Cel ten osiągamy poprzez partnerską współpracę z pracodawcami tworzącymi nowe miejsca pracy i pozyskiwanie coraz większej ilości środków na aktywizację lokalnego rynku pracy.